

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 12.03.1963, sp. zn. 1 Tz 7/63, ECLI:CZ:NS:1963:1.TZ.7.1963.1

Číslo: 37/1963

Právní věta: Potřebnou pomocí ve smyslu ustanovení § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 resp. § 207 tr. zák. je třeba rozumět takovou pomocí, které je zapotřebí k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti ohroženého. Je to zejména první pomoc, kterou účinně mohou a jsou schopni poskytnout ti, kdož jsou na dosah ohroženého. Je proto v případech, kde povaha zranění nenasvědčuje tomu, že převozem mohlo by se zraněnému ještě více na zdraví ublížit, aby odvezl těžce zraněnou osobu ihned k lékaři nebo do nemocnice, když jinou, zejména odbornou pomocí, nelze ihned zraněnému poskytnout, a když takovéto opatření je nezbytně nutné, protože není již jiného východiska. Není-li však známa povaha zranění způsobeného při havárii, nemá být zraněný odvážen autem a lépe je ihned zařídit odvoz sanitním autem, aby nedošlo k dalšímu ublížení na zdraví zraněnému při neodborném převozu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 12.03.1963

Spisová značka: 1 Tz 7/63

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Doprava, Neposkytnutí pomoci, Zavinění, Zproštění obžaloby

Předpisy: 86/1950 Sb. § 227 140/1961 Sb. § 207 141/1961 Sb. § 226

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbirkový text rozhodnutí:

Rozsudkem okresního soudu v Kutné Hoře ve spojení s rozsudkem krajského soudu v Praze byl obžalovaný uznán vinným trestným činem neposkytnutí pomoci podle § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950 a odsouzen podle téhož zákonného ustanovení k trestu nápravného opatření na dobu 10 měsíců se srážkou ze mzdy ve výši 25 procent.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu toto usnesení krajského soudu, jakož i všechna rozhodnutí tomuto předcházející, zrušil a obžalovaného zprostil podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby.

Okresní soud při prvním projednávání věci učinil úplná a správná skutková zjištění, nesprávně však dospěl k závěru, že zjištěné jednání obžalovaného vykazuje znaky zažalovaného trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950.

Podle citovaného zákonného ustanovení dopustí se takového trestného činu ten, kdo úmyslně

neposkytne potřebnou pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo někoho jiného. Z uvedeného zákonného ustanovení tedy vyplývá, že v případě, že někomu hrozí nebezpečí smrti, je povinností každého občana poskytnout ohrožené osobě potřebnou pomoc. Potřebnou pomocí je pak rozumět takovou pomoc, které je zapotřebí k odvrácení nebo snížení nebezpečí smrti ohroženého. Jsou to zejména úkony první pomoci, kterou účinně mohou a jsou schopni poskytnout ti, kdož jsou na dosah ohroženého. Je proto zásadně správné požadovat od řidiče motorového vozidla, aby v případech, kde povaha zranění nenasvědčuje tomu, že převozem mohlo by se zraněnému ještě více na zdraví ublížit, odvezl těžce zraněnou osobu ihned k lékaři nebo do nemocnice, když jinou, zejména odbornou pomoc nelze ihned zraněnému poskytnout, a když takového opatření je nezbytně nutné, protože není již jiného východiska.

V daném případě okresní soud spolehlivě zjistil, že obžalovaný přijel na místo nehody, kde poblíž silnice ležel těžce zraněný, v době, kdy u zraněného bylo již několik osob. Obžalovaný zastavil u místa nehody, aby se dotázal, co se vlastně stalo. Když byl obžalovaný požádán, aby odvezl těžce zraněného, prohlásil, že na to nemá nervy, že však přivolá lékařskou pomoc. U místního hostince se setkal se spoluobžalovaným S., kterého se dotazoval, zda bylo již voláno do nemocnice pro sanitní auto. Když mu S. řekl, že sanitní auto bylo již přivoláno a že přijede, obžalovaný odejel. Na místo nehody přijelo pak v krátké době sanitní auto s lékařem, který poskytl zraněnému první pomoc a zajistil jeho převoz do nemocnice.

Obžalovaný se hájil tím, že odmítl odvézti těžce zraněného do nemocnice jednak z toho důvodu, že nesnáší vidět těžce zraněnou a krvácející osobu a jednak proto, že byl jako řidič školen o tom, že není-li známa povaha zranění způsobeného při havárii, nemá být zraněný odvážen osobním autem a lépe je ihned zařídit odvoz sanitním autem, aby nedošlo k dalšímu ublížení na zdraví zraněnému při neodborném převozu. Proto se také snažil zajistit převoz zraněného do nemocnice přivoláním sanitního auta způsobem shora uvedeným.

Uvedená obhajoba obžalovaného nebyla provedenými důkazy vyvrácena, naopak je prokázána výpověďmi slyšených svědků.

Z uvedeného je tedy patrné, že obžalovaný sice odmítl odvézti těžce zraněného svým osobním autem do nemocnice, avšak neodmítl zajistit přivolání sanitního auta pro převoz zraněného. Za tím účelem jel ihned k místnímu hostinci s úmyslem telefonovat do nemocnice pro sanitní auto, a když se od obžalovaného S. dověděl, že sanitní auto bylo již přivoláno a že přijede, teprve poté odjel.

Takto zjištěné jednání obžalovaného nenaplnuje znaky zažalovaného trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950. Potřebnou pomocí bylo v daném případě vzhledem k povaze těžkého zranění K. a vzhledem k tomu, že nebyla na blízku osoba s odbornými znalostmi k poskytnutí první pomoci, okamžité odvezení zraněného do nemocnice. Je nepochybné, že podle citovaného zákona měl i obžalovaný jako řidič osobního auta povinnost takového opatření učinit, kdyby zde nebylo jiného opatření zajišťujícího účinnější potřebnou pomoc, než jakou mohl poskytnout obžalovaný převozem ve svém osobním automobilu. Obžalovaný při tom neodjel z místa nehody, aniž by se přesvědčil, že zmíněná potřebná pomoc byla zajištěna a sám se také snažil sanitní auto telefonicky zavolat; za daného stavu věci nelze proto učinit závěr, že úmyslně neposkytl potřebnou pomoc osobě, která byla v nebezpečí smrti. Nevykazuje proto jednání obžalovaného znaky žalovaného trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950.

Proto uznal-li okresní soud obžalovaného vinným tímto trestným činem, porušil zákon v ustanovení § 227 odst. 1 tr. zák. z r. 1950. Tohoto porušení zákona se dopustil i krajský soud, který jako soud odvolací pochybení soudu prvního stupně k odvolání obžalovaného nenapravit.

Bylo proto nutno uvedená nezákonná rozhodnutí soudu prvního a druhého stupně zrušit včetně

rozsudku okresního soudu obsahově na nezákonné rozhodnutí krajského soudu navazující.

Vzhledem k tomu, že dalšího doplňovacího řízení nebylo třeba a že dosavadní výsledky řízení jsou postačující ke zjištění skutkového stavu, který, jak již uvedeno, byl nižšími soudy správně zjištěn, rozhodl proto Nejvyšší soud ve věci sám. Protože zjištěné jednání obžalovaného podle názoru Nejvyššího soudu nenaplnuje znaky zažalovaného trestného činu neposkytnutí pomoci podle § 227 odst. 1 tr. zák., ani jiného trestného činu či přestupku nebo provinění, byl obžalovaný obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn.